

גיליון מס' 445 פרשת לך לך
תשפ"ב שנה עשירית

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

לעילוי נשמת ידידינו הבלתי נשכח
הרב ר' שמעון
בן הר"ר יהושע אליקים הכהן ברכר ז"ל
במלאת שנה לפטירתו
נלב"ע י"ב מר חשון תשפ"א

דבר העורך

אודה ה' מאוד בפי
ובתוך רבים אהללנו

השבוע הבעל"ט - פרשת לך לך, העלון מופיע בכוחות מחודשים, אחרי שבשבוע החולף הוא יצא במתכונת מצומצמת בלבד. גם אכסנית ה'קובץ גליונות' המפורסמת לא הופצה בשבוע שעבר מאותה הסיבה.

במהלך כל אותם ימים, הוצפתי במאות טלפונים, מהרכזים ומוקדי המכירות המסורים, מקהל הקוראים, ומידידים רבים הדורשים ושואלים מדוע אין הגליון מופיע כמידי שבוע בשבוע, ברציפות כבר קרוב לעשור שנים.

ואכן, בזכות זיכוי הרבים התחזקתי והשתדלתי כבר בהמשך השבוע לסדר את הגליון לדפוס אך מקוצר הזמן לא הספקנו להדפיס ולהפיץ.

אני מודה באופן אישי לכל ידידינו החשובים, ולקהל הקוראים הק', שנותן לי את הכוחות להמשיך במפעל הרבצת התורה הגדול בארץ של דברי חיזוק על פרשת השבוע, ומאחל לכולם שיהיה להם חורף בריא והמשך רפואה שלימה.

וכהכרת הטוב לבורא כל עולמים, יהיה לי הזכות אם יידי שיחיו יתחזקו ביתר כוונה באמירת ברכת 'אשר יצר', לאומרה מילה במילה במתינות, להודות על החסד שמפליא לעשות עמנו ה"ת, ובורא בנו מערכת כה משוכללת ואדירה, הפועלת בנס טבעי שאינו מובן מאליו.

ברוכים תהיו!

וברכת חורף בריא

יצחק גולדשטון

פשט על התורה

"ולא תאמר אני העשרתי את אברם" (יט, כג)

תימא איך יאמר כן הא זכה מהפקר ועוד למה נתן מעשר אם היה דעתו להחזיר [וערמב"ן ואולי יש ללמוד מכאן דהמחזיר אבדה שאין חייב להחזירה רק לפנים משוה"ד צריך ליתן מעשר כספים אם לא שנותן לעני שכולה צדקה, וצ"ע] ועוד למה אמר מלך סדום והרכוש קח לך פשיטא שהן שלו ולא הול"ל רק תן לי הנפש. וי"ל דבאמת אברהם אבינו לא היה דעתו להחזיר לו דק"ל אסור להחזיר אבדה לגוי ולכן נתן מעשר אבל מלך סדום סבר שיחזיר לו לפנים משוה"ד כמ"ש בחו"מ סי' רנ"ט דהמציל מזוטו של ים יש לו להחזיר לפנים משוה"ד ולכן אמר והרכוש קח לך שאני מוחל לך, וכיון שאמר כן כבר היה אברהם מוכרח להחזיר לו שאל"כ יאמר אני העשרתי שאלמלא מחילתי היה מחזיר לי.

(טעמא דקרא)

על הפטרה

"למה תאמר יעקב וגו' נסתרה דרכי מה' וגו' הלא ידעת וגו'" (מ, כז כח)

הביאור יתכן שמלך אין מכיר במעשה עבדיו או משום שאינן תחת ממשלתו או אפילו הן תחת ממשלתו אבל הם רחוקים ממנו או משום שטרוד ביותר ואין לו כח להתבונן במעשיהם או שאין מבין היטב במעשיהם, וע"ז אמר הלא ידעת וגו' פי' יש לך להבין מעצמך אפי' אם אינך שומע מה שאומרים לך, שאצל הקב"ה ח"ו לא יתכן כל דברים אלו, אלקי עולם ה', וא"כ לא יתכן שאינך תחת ממשלתו, בורא קצות הארץ ולא יתכן שאתה מרוחק ממנו, לא ייעף ולא ייגע ולא יתכן שאין לו כח ח"ו להתבונן בך, אין חקר לתבונתו ולא יתכן שאין מבין במעשיכם ח"ו.

(טעמא דקרא)

יפה מראה

הר"ר שמעון ברכר ז"ל
בסוד שיח עם רבינו
שיבלחט"א

הודעה ובקשה

לרגל שנת השמיטה אנו מכינים רשימה מיוחדת של כל חיבורי רבינו שיצאו לאור במשך השנים הקשורים לשנת השמיטה. כל מי שחיבר והו"ל קבצים קונטרסים וספרים בענינים אלו מוזמן לשלוח פרטים כדי שנוכל להוציא רשימת מכובדת לתועלת עמלי התורה והוגיה העוסקים בסוגיות אלו בשנת השמיטה.

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

מאמר מיוחד לזכרו של רבי שמעון ברכר זצ"ל

מאת ידידו הוותיק הרב הגאון רבי יהושע צביון שליט"א חתן מרן שר התורה שליט"א

רבי שמעון נהג לצאת ולהיכנס בביתם של כל גדולי ישראל, והיה מתאבק בעפר רגליהם, ושותה בצמא את דבריהם. התבטל בפניהם ביטול מוחלט, ואת הוראותיהם קיים במדויק כפי שהורוהו, ללא סטייה ימין או שמאל.

ואכן, גדולי ישראל בהבחנתם החדה ראו כי רבי שמעון הוא בן תורה אמיתי, השואף לרדת לעומק דעתם ולקבל מהם דעת תורה צרופה. הם השיבו לו אהבה תחת אהבתו, וכיבדוהו כערכו.

בראש ובראשונה היה מקורב עד מאוד למר"ח מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, כן היה מקורב לגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א ולגאון רבי משה הלל הירש שליט"א (שבעבר למד בחברותא עם אביו של רבי שמעון זצ"ל). כמו כן היה מקורב עד מאוד למרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל, ורבי מיכל יהודה חיבבו ביותר.

כאמור, חיבה יתרה נודעה לו לרבי שמעון אצל מורו ורבו מרן שר התורה שליט"א. רבי שמעון דבק במרן בכל מאודו, והיה קשור אליו בעבותות אהבה. הוא היה שותה את דבריו בצמאון כל יתואר, ומקיים את כל פסקיו ללא הרהור. מה שמרן שליט"א אמר – היה קדוש בעיניו, וכך עשה. לא התווכח, ולא ניסה למצוא פתח לשינוי כלשהו.

פעם היה בארץ ישראל בפורים, ורצה לחזור לחו"ל מיד אחרי פורים. כשנכנס למרן שליט"א להיפרד, הורה לו מרן: "לפי החזון איש, כאן בבני ברק זה ספק פורים דמוקפין. אל תיסע היום". מיד ביטל את הטיסה ונשאר יום נוסף.

קרבנו למרן שליט"א הייתה מפורסמת, עד שרבנים גדולים מחו"ל היו שולחים דרכו שאלות קשות ומסובכות לשאל את מרן שליט"א. הם סמכו עליו את ידיהם שידע איך לשאול, וגם יבין היטב את התשובה. ואכן, רבי שמעון היה יושב עם מרן שליט"א זמן רב, שאלה שאלה ופרטיה, עד שיצאו הדברים מחוורים כשמלה.

ידוע שישב עם מרן שליט"א במשך **שעות או מאות** שעות כדי לדון בשאלות בהלכה, כתלמיד הדין לפני רבו. הוא הכין שאלות בנויות מראיות מראשונים ואחרונים, ופלפל בדברי תורה עד לפסקי ההלכה. הכול בישרות, בתבונה ובדרך ארץ שאין לתאר.

שאלותיו של רבי שמעון היו שאלות טובות, המעידות על היותו תלמיד חכם. הוא לא 'זרק' שאלות סתמיות מפה ומשם. הוא היה יושב ומעיין היטב בכל הסוגיה, ולאחר שידע את כל העניין על בוריו, היה מדבר עם מרן שליט"א בעומק העיון.

פעם אחת הגיע עם דף שאלות מסודר, אבל אמר שעדיין אינו יכול לשאול כיוון שלא חזר על השאלות בעיון. ואף שכתב את השאלות בחו"ל ביישוב הדעת, חפץ הוא לעיין היטב שוב בכל שאלה, האם ראוי היא, אם לא.

מרום חיבתו לשוחח בדברי תורה עם מרן שליט"א, חיפש זמן שיוכל לשאול בו שאלות רבות, ויהיה נוח למרן שליט"א, ובנוסף, שלא תהיינה אז הפרעות מצד הסובבים. והנה נמצא עיתוי מתאים: אחת לשנה, בזמן אפיית המצות המתקיימת בשלהי חודש אדר.

מרן שליט"א נוהג להגיע בעצמו למאפייה ולשבת ליד התנור. הוא מתבונן בפתח התנור משום שמצויות שם שאלות רבות, כגון: נגיעה בפי התנור, נגיעה של מצה במצה בתוך התנור, מצות נפוחות ועוד.

על אף שבקרבת התנור שורר חום כבד ובמאפייה זו אין מזגנים, ולאדם אמריקאי המורגל במזגנים זה ודאי לא קל, בכל זאת מדי שנה בשנה היה רבי שמעון מגיע במיוחד לארץ ליום האפייה, ובאמתחתו שאלות רבות. באותו זמן, שנמשך למעלה משעתיים, היה יושב ושואל את כל השאלות, למרות החום שפלט התנור הבוער. בראותו את הנולד אף הקליט את כל השיחה, כדי שאחר כך יוכל לכותבה במדויק.

והיה רבי שמעון מקיים "ולדבקה בו" כפשוטו - "אוכל עימו ושונה עימו ושותה בצמא את דבריו". כל מה שאמר לו מרן שליט"א - קיים מייד ללא הנחות, מבלי לסור ימין ושמאל. למשל, הוא הקפיד על תפילה בהנץ בכל מאודו, הן בהיותו בארץ מולדתו, והן בבואו לארץ הקודש.

ביום כיפור בהפסקה בין התפילות היה בית הכנסת מתרוקן מתפללים, שהלכו לנוח מעט, אך דרכו של מרן שליט"א הייתה להישאר בבית הכנסת כדי ללמוד את 'חובותיו' ולומר את כל ספר התהלים. ראה רבי שמעון שהרב אינו עוזב את בית הכנסת, ונשאר אף הוא, למרות החום הכבד והתענית. וכי יכול הוא לנוח בשעה שהרב נשאר בבית הכנסת?

זכה רבי שמעון לקרבה מיוחדת אצל מרן שליט"א, בבחינת 'כמים הפנים לפנים'. בשעה שישב רבי שמעון אצל מרן שליט"א, הראה לו רבנו חיבה יתרה, פניו האירו בקורת רוח מרובה, והיה נכון לענות לו בסבלנות על כל שאלותיו.

מרן שליט"א כיבדו מאוד ובכל פעם הדגיש את עובדת היותו כהן. כאשר היה רבי שמעון מבקש ברכה ממרן שליט"א, היה מרן שליט"א מחזיר לעומתו: "אתה כהן, תברך אותי!" כאשר ישב עם מרן שליט"א לסעודה, היה מרן מכבדו לזמן בברכת המזון. ופעם התבטא עליו: "הרי הוא כהן גדול!"

בשמיטה האחרונה בשעה שעשה מרן שליט"א בית דין של פרוזבול לקראת סוף שנת השמיטה, כיבדו להשתתף עימו [ועם הרה"ג רבי יצחק דרזי שליט"א] כדיון שלישי.

פעם הוה בדיחא דעתיה דמרן [לאחר שהביאו גם ברכת 'הנותן ריח טוב בפירות'], ושאל מרן בבדיחות דעת למה לא הביאו גם מהחיות שמברכים עליהן 'משנה הבריות'. וענה רבי שמעון למרן שאולי עליו אפשר לברך ברכה זו, שהרי נשתנה לגמרי מכוחו של מרן שליט"א [והתכוון לזקנו הארוך שגידל מכוחו של מרן שליט"א]. וכולם ראו היאך מרן נהנה ושחק בקול. ועוד כמה הזדמנויות שהמכנה המשותף בכולם היה, שראו בחוש את הידידות הנפלאה והגדולה שהייתה בינו לבין מרן קודש הקודשים.

רבי שמעון היה בעל כשרון גדול, מהיר תפיסה ובעל זיכרון חזק, וידע לנצל את המעלות הללו לעלייה ברוחניות ולעזרה לזולת.

כשהיו באים אליו לבקש צדקה, הבין ברגעים אחדים את מצבו של הנצרך, וכשהיו שואלים אותו על עניין מסובך, היה מקשיב ושומע, חושב מספר רגעים, ואומר את דברו. בדרך כלל היה קולע למטרה ומשיא עצה טובה.

ידוע על מקרים סבוכים שבהם נכנס לעובי הקורה כדי לחלץ טובים ממיצר, וכמדומני שהיה בעצת גדולי הדור.

רוב מעשיו הגדולים של רבי שמעון היו בצנעה. עד כדי כך, שאף בני משפחתו לא ידעו עליהם כלל. אם נאלץ להזכיר משהו מפעליו הרבים, היה אומרם ברמזים כדי שלא יבינו. כשביקש בנו רבי יוסף צבי שליט"א להספידו, הקדים ואמר כי אינו יכול להרבות בשבחים כי הסתיר את דרכיו.

בחודש תשרי תשע"ב הגיע לארץ שלוש פעמים: פעם ראשונה - לימים הנוראים כדי להתפלל ב'לדרמן', כהרגלו. פעם שנייה - בחול המועד סוכות, מייד לאחר ששמע את בשורת האויב על פטירת הרבנית קניבסקי ע"ה, לקח את ארבעת המינים שלו ועלה על המטוס. היה זה מובן מאליו שרבי שמעון יבוא מאמריקה לנחם את מרן שליט"א ולהשתתף באבלו הכבד. פעם שלישית הגיע עם אשתו אחרי יום טוב של גלויות, כדי שתנחם את הבנות.

הדבר שהקפיד עליו רבי שמעון ביותר היה חינוך ילדיו לדרך התורה והמצוות. כששהה עימם בארץ הקודש, היה מביאם עימו לגדולי ישראל. הוא חפץ שיזכו גם הם לחסות בצל השכינה השורה על תלמידי חכמים. אך הוא לא שכח שבניו, בהיותם בני ארץ נכר, אינם שולטים היטב בלשון הקודש המדוברת בארץ, ולכן דאג כל העת לתרגם להם לשפתם את כוונת הדברים, עד שראה שהם מתמצאים בעניין.

פעם אחרת, כששהה עם משפחתו בארץ במשך כשבועיים, שכר אברך מיישיבת מיר שילמד עם בנו מדי יום. משנבק את סכום המשכורת שהוא מעוניין לשלם, נדהם האברך. היה זה סכום מוגזם לכל הדעות, אך בעיני רבי שמעון לימוד התורה של בנו חשוב יותר מכל כסף וזהב שבעולם. חסרונו של רבי שמעון זצ"ל מורגש בלבותינו כל העת.

(המאמר המלא נמצא בספר החדש 'שמענו כן ראינו' ובו פסקים ותשובות כפי שר' שמעון שאל ושמעו ורשם מרבינו) אוי, מי יתן לנו תמורתו!

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה - 1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה - 4310